

ИЗ УГЛА НАСТАВНИКА

ШКОЛА ДАНАС

То је једна од оних „сигурних ствари“ у животу. Унапред већ знамо да ће нам се догодити и да ће трајати. Сви идемо у школу, уз мање или веће негодовање. И по неписаном правилу, тек кад све прође, кад и последња “школска обавеза” буде испуњена, бацамо тај тужни (шопенхауеровски) поглед уназад и тихо, више у себи, уздахнемо и коначно признамо да су они прастари и већ помало излизани стихови, уствари О.К.

(“ Од колевке, па до гроба,
Најлепше је ђачко доба. ”)

И овог раног мајског јутра, седим за катедром и уписујем први час, најтежи. Кроз прозор се буде пролеће и град, а испред мене она фина, умирујућа тишина коју једва чујно ремете гласови полубудних ђака. Јесте најтежи, али је први час и најлепши. Енергија је стишана, има је таман довољно да све протекне “онако како би требало”. Да нам свима буде добро. Други час је већ друга прича, а и сунце јаче греје.

Кроз успавану тишину овог топлог мајског јутра, чујем Марину:

„Имаш нове панталоне, је ли Дуња? Баш су добре!”

Дуња, исто тихо, задовољно потврђује и чујем остатак: који тржни центар, која продавница, цена, где је управо снижење...

И у мушком делу једва приметно комешање. Броје се модрице са фудбала. Протеклог викенда време је било дивно и фудбал се играо до мрака. Долазиле су и девојчице из комшијских школа. Седмаци. Они се већ увелико заљубљују.

И не могу, просто не могу, а да муњевитим “скоком уназад” не оживим сећање на своје ђачке дане. Могу да осетим тај препознатљиви мирис школе, вечно

ишврљаних и изрезбарених клупа, свезака, књига и гумица за брисање. Свака школа има тај неки специфичан ваздух, за неке непријатан, за мене мирис. И увек она страшна чежња за звуком звонцета које сече тишину и доноси кратку слободу и предах.

Данас, кад се мој живот већ добрано одмакао од ђачке клупе, а опет, гротескно јој је и близу, могу да се сећам и да себи дајем нове прилике да младост осетим изнова, да сада уживам у ономе у чему са 13 и 14 нисам умела. Тужно је, што кад си ђак, не можеш често да уживаш на часовима. Досада, страх, ишчекивање нечег већег и лепшег, не дају ти мира, краду ти драгоцене минуте који неповратно пролазе и твој “животни скор” се испуњава. После, кад почне тај велики, дуго ишчекивани живот, без школе и школских обавеза, бљесне попут овог подневног мајског сунца и болно отрежњење. Све оно што су од тебе „тражили“ хемичар и српкиња, љута мајка и географичарка, ништа је спрам прве високе температуре твог јединца! И онда опет рана буђења, неразумни шефови и продужено радно време. А тек први посао и поновно доказивање и хватање “позиције!” Све врло слично као у школи. Бар смо вежбали. Питање је само да ли смо исти као и онда у својој генерацији?! Нов почетак у новом окружењу, увек је нова шанса. По мом скромном, али не баш занемарљивом искуству, ситуација је врло слична као у школи. Уз нешто уморних или залуталих изузетака, који ваљда потврђују правило, најбољи су и даље најбољи, вредни су и даље вредни. Најлепше је “штреберима” који су „схватили“ живот. Они све лепо одраде на време, а онда заиста уживају у сопственој доколици.

Ја волим добре ђаке. Дивим се њиховој доброј организацији и успесима које нижу. Још дражи су ми они “просечни”(читај: нису вуковци). Такви су баш своји, и много пре вуковаца схвате шта их занима, шта је то за њих. И стварно су добри у тим својим изборима. Драги су ми и они лоши, а паметни. Они што спорт воле више него петицу и што ће целог викенда да пецају на неком каналу тамо у Борчи, уместо да читају лектуру. И они бране то своје пецање и своје голове и препливане метре у секунди. Расправљају се са мном и траже да им одговорим шта је важније, то да знају сва значења падежа или то што за осам секунди препливају једну ширину?! И ја не знам одговор, али некад глумим строгоћу, а у себи бројим те

метре и секунде, замишљавам базен и мислим:”Браво!”Онда прелазимо на оне животне лекције и ја им, као одрасла и одговорна особа која разуме “Малог принца” и акценатске целине, кажем:”Јесте, децо, треба све да знате и можете.И падеже, и пливање, што више и разноврсније, то боље. И треба да знате да сва та своја знања употребите, да ту опасно моћну енергију усмерите у правцу сопственог успешног живота, оног јединог, за који се треба борити увек и живети га у свој његовој пуноћи! Е, зато учите! Учите за живот, а не за петицу! Ко то схвати, тај је победник!”

Данас је знање тако доступно! Технолошка револуција се управо догађа, ми смо у њој и још увек не знамо како да се понашамо. Осећања су нам подељена:од усхићеног обожавања ИНТЕРНЕТА и компјутерске зависности до пасионираног обнављања чланских карти свих већих и ближих библиотека.

И опет неминовна, а тако бескорисна поређења. Ми смо у школи за сваки предмет имали по две свеске: једну школску, исписану графитном оловком, мање уредну и ону другу, беспрекорну за домаће задатке, ону у којој све пишемо хемијском оловком или налив пером. Мени, данас, деца све чешће, доносе одштапане домаће задатке, наравно, написане на компјутеру. И ја као удахнем и отворим уста да кажем да то тако не може, да то није домаћи него парче папира...Али онда станем, прогутам све неизговорене речи, јер сам себи већ све сама објаснила. Па и то је из главе, само је форма другачија. Слушам и вреднујем суштину. Ту се одмах сетим и недопустиво тешких ђачких торби и сопствене кичме, коју због истих морам да лечим и одржавам до краја живота. Једна свеска мање, и то је нешто! Уосталом, и моје припреме су на ЦД-у!

Некада смо ми учитељи, наставници, професори, како год, били господари свег знања. Кључеви и путокази били су у нашим рукама. Данас је наша улога знатно другачија.Постали смо водичи кроз предмет који предајемо. Све наше знање давно је већ убачено у мрежу. Наш задатак данас је да скренемо пажњу, дамо пропратна обавештења, што краћа, време је врло ограничено. Најава за читање Сремчевих “Попова”:

“Децо, покушајте да читајући разумете њихов свет. У Ћирино и Спирино време људи су спорије живели, имали су времена за завиривање по шоровима и сокацима,

за тротоаре које једу краве и за дугачке, обилне ручкове после којих ни судове домаћица не опере, а оно већ време за вечеру! ”

Е, сад, да ли је баш зато што је знање толико доступно, нестало оне жудње за истим? Некако је и то знање постало за једнократну употребу. Одеш на нет, прочиташ, употребиш и заборавиш. (Као кад скидаш рецепт за данашњи ручак, сутра опет други...)

Школа је саставни део наших живота, па се и она укључила у овај цивилизацијски галоп. Где смо тако пожурили, сумњам да ико зна. Видећемо кад стигнемо.

А ја сам све срећнија што сам тих “давних” и смутних 90-их одабрала један “уметнички” факултет. Срећна сам што могу да зауставим сопствену машину, да се дистанцирам од свега што ме збуњује или ми се не свиђа, узмем књигу или само своје мисли и одлутам где ми драго. Некад та моја мала робинзонијада траје краће, некад дуже. Увек је лековита. Покушавам томе да научим и своје ђаке. Да воле себе, људе и живот. Можда нису сваких 45 минута у школи најбоље искоришћени, али ту смо, заједно, безбедни, треба некеме и показати те нове патике и панталоне, боју са Сицилије и сјај у очима после првог, правог пољупца.

Са сетом и чежњом сам одгледала последњи филмски “Шешир професора Косте Вујића”. Нека велика времена, у њима стасавали велики људи, тако једноставни и тако непролазни. Својим догодовштинама, легендама које се препричавају, а највише озбиљним делима, наши преци нас уче ВЕЛИКОМ ЖИВОТУ!

Било је то време кад су само ретки добијали шансу, а данас је дата свима!

Наташа Мугоша
Наставница српског језика